

Stef Van de Meulebroucke (Elektromat)

“Samen met een performance kunstenaar hebben wij onderzocht hoe we door middel van licht en geluid, en eventueel ook een menselijke aanwezigheid, een sfeer kunnen creëren.”

Philip Maertens (directeur Siemens Automation & Drives)

“Dit project bevorderde zeker het out-of-the-box denken van onze mensen.”

Een innovatief huwelijk?

Wat heeft kunst te maken met economie en omgekeerd? De vzw Arteconomy, een groepering van ondernemers die iets heeft met kunst, maakt alvast brandhout van het cliché van de rijke mecenasondernemer die de creatieve maar arme kunstenaar sponsort. De samenwerking blijkt complex. Waar ze lukt, ontstaan er eilanden van creativiteit met een spillover effect naar de samenleving.

“Zalig toch om alleen in een museum of galerie te zitten en er overspoeld te worden door de krachten van een meesterlijk kunstwerk,” verzucht één van de Arteconomy ondernemers. Maar deze ondernemers willen duidelijk verder gaan dan een museum binnenlopen om op adem te komen of een kunstwerk aan te kopen dat de inkomhal moet sieren. Michel Espeel van Constructies Espeel, een bedrijf in Rumbekke dat onder meer fijn plaatwerk levert, en zijn vrouw Julie Vandenbroucke, zetten jaren geleden hun atelier al open voor kunstenaars die op deze wijze technische zaken konden realiseren die anders buiten hun bereik bleven. De interactie met de kunstenaars en het meewerken

aan kunstrealisaties bleek de eigen medewerkers meer zin te geven in experimenteren en aan te zetten tot creatief denken, op de werkvloer en thuis. Bovendien prikkelde het hun trots om kunstwerken, soms van gerenommeerde kunstenaars, te helpen realiseren. Ook de belangstelling die het bedrijf erdoor kreeg, was een opsteker. Een win-win situatie dus tussen kunst en economie en een ervaring die aanmoedigt tot uitbreiding, besloot het echtpaar Espeel-Vandenbroucke. De vzw Arteconomy werd boven de doopvont gehouden en een stel seminars met geïnteresseerde ondernemers op touw gezet. Onder meer Philip Maertens, directeur Siemens Automation & Drives, Guy Van den Storme, zaakvoerder van het textielbedrijf VDS Weaving nv in Roeselare, Stef Van de Meulebroucke van de groothandel Elektromat cva in Kuurne en Jan Leysen van het advocatenbureau LVD in Kortrijk namen er aan deel. Cultuurjournalist Marc Ruyters vatte de krachtlijnen van deze gesprekken samen in het boek ‘Kunstenaars en ondernemers; een nieuwe relatie’, dat deze maand bij Lannoo Campus verschenen is. De ondernemers hielden het niet bij praten alleen. Verschillende van hen zijn sindsdien van start gegaan met

Guy Van den Storme (zaakvoerder VDS Weaving nv)

“Met de hulp van twee jonge videokunstenaars willen we onze mensen een spiegel voorhouden en uitnodigen om te kijken naar zichzelf.”

concrete samenwerkingsprojecten met kunstenaars. Vanuit welke interesse? En welke projecten zitten er zoal in de steigers?

Aantrekken en afstoten

Ooit leken de rollen duidelijk: de economie moest zorgen voor het invullen van basisbehoeften als kleding, voeding en onderdak terwijl de kunst in al zijn uiteenlopende facetten ten dienste moest staan van het godsbeeld en de verering van God. Die tijden zijn voorbij: economie houdt zich nu bezig met het blijven creëren van verlangens bij de consument, en de kunst is gereduceerd tot een soort esthetisch supplement. In feite worden zowel de ondernemer als de kunstenaar uitgedaagd om voortdurend hun grenzen te verleggen, om door innovatie nieuwe verlangens en betekenissen te creëren. Waarbij de ondernemer wel het meest gebonden is aan de wetten van de markt,

■ EN TOCH: ZONDER EEN MATE VAN VRIJHEID BINNEN HET BEDRIJF, GEEN INNOVATIE

aldus Jan Leysen: “De kunstenaar creëert een eigen werkelijkheid, de ondernemer kan dat niet. Hij moet de wetmatigheden van het economisch systeem aanvaarden, hoe creatief hij ook mag zijn. Benijden wij de kunstenaar soms niet om zijn vrijheid?” Het grensverleggende van de kunstenaar trekt aan maar stoot ook af. Hij kan zich namelijk vrijheden permitteren die niet weggelegd lijken te zijn voor de ondernemer. En toch: zonder een mate van vrijheid binnen het bedrijf, geen innovatie.

Neem nu een bedrijf dat textiel ontwerpt. De werknemers hebben er een uitgetekende dagtaak, en de rol van stylisten is hierin het creatieve luik te verzorgen. Mogelijk zitten die stylisten midden op de ochtend een uur lang koffie te drinken omdat de inspiratie niet wil vloten, en lukt het daarna ineens wel. Te strak omgaan met werkschema's werkt niet in dit geval maar de structuur helemaal loslaten kan eveneens tot chaos leiden. Creatieve processen nodigen uit om een nieuw evenwicht te zoeken tussen vrijheid en structuur. Dit evenwicht verwaarlozen kan verstrekkende gevolgen hebben voor het innovatief karakter van een bedrijf. De samenwerking met kunstenaars kan helpen om het creatieve en innovatieve gehalte van de eigen workflow te toetsen, en kan bevruchtend werken.

Stef Van de Meulebroucke van de groothandel Elektromat in Kortrijk legt zich toe op domotica, het samenspel tussen alle technieken die we verzamelen in onze huizen en bedrijven. Hij is al enkele decennia actief in het bestuur van de plaatselijke kunstenscène maar tot nog toe had dit niets te maken met zijn professionele activiteiten. De seminars van Arteconomy hebben hem aangezet een stap verder te gaan. Samen met een bedrijf dat modules — een soort kubussen — ontwerpt die mensen toestaan in een afgeschermd omgeving zoals een luchthaven hun werk verder te zetten, zocht hij naar de meerwaarde die zo'n artificiële omgeving kan hebben. Je kan hier een kale werkruimte van maken, maar je kan die module evengoed een heel eigen sfeer meegeven, en verrassingsmomenten toevoegen. Stef Van de Meulebroucke: “Samen met een performance kunstenaar hebben wij onderzocht hoe we door middel van licht, geluid, en eventueel ook een

menselijke aanwezigheid, een sfeer kunnen creëren.

Bijvoorbeeld een uitgesproken hightech of

juist een meer huiselijke of exotische sfeer. We wilden hierdoor illustreren hoe de technologie weliswaar voordelen voor de mensheid brengt maar ook bedreigend kan overkomen. Met dit ontwerp wilden we de bezoekers van onze interieurbeurs prikkelen om de verschillende dimensies van technologie te ervaren en